

Додаток
до наказу державної установи
«Український інститут книги»
від 27.02.2026 № 16-од

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом державної установи
«Український інститут книги»
від 23 червня 2023 року № 38/1-од
(у редакції затвердженій наказом
державної установи «Український
інститут книги» від 03 січня 2025 року
№03/1-од)

ПОЛОЖЕННЯ
про Експертну раду з відбору проєктів щодо перекладу творів
української літератури іншими мовами
(в новій редакції)

1. Це Положення визначає порядок формування та діяльності Експертної ради з відбору проєктів щодо перекладу творів української літератури іншими мовами (далі - Експертна рада) державної установи «Український інститут книги» (далі - Інститут).

2. Експертна рада - консультативно-дорадчий орган Інституту, що утворюється з метою забезпечення об'єктивного, компетентного, раціонального та прозорого відбору проєктів щодо перекладу творів української літератури іншими мовами (далі - проєкти), що запропоновані іноземними та українськими видавцями.

3. У своїй діяльності Експертна рада керується Конституцією України, законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами Міністерства культури та інформаційної політики України (далі - МКІП), у тому числі Положенням про програму підтримки перекладів творів української літератури іншими мовами, затвердженим наказом МКІП від 13.03.2020 № 1467, нормативно-правовими актами, наказами Інституту та цим Положенням.

4. У цьому Положенні термін «конфлікт інтересів» вживається у значеннях, наведених у Законі України «Про запобігання корупції».

5. Персональний склад Експертної ради формується директором Інституту за результатами конкурсного добору експертів, що проводиться відповідно до Порядку проведення конкурсного добору експертів державної установи «Український інститут книги», затвердженого наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 07 серпня 2020 року № 2015 (далі - Порядок), та Положення про конкурсну комісію з добору експертів до експертних рад державної установи «Український інститут книги», затвердженого наказом Інституту від 24 березня 2021 року № 06-од.

6. Експертна рада утворюється у складі не менше п'яти осіб.

До складу Експертної ради включаються (за згодою) літературознавці, літературні критики, книжкові оглядачі, перекладачі, журналісти, працівники підприємств, установ, організацій (у тому числі - громадських організацій) у сфері культури, чия публічна активність добре відома в Україні та чия кваліфікація й професійний досвід дозволяють якісно оцінити українську літературу як об'єкт інтелектуального експорту та складову культурної дипломатії, і які мають:

вищу освіту не нижче першого (бакалаврського) рівня;

досвід у книжковій та дотичних до неї сферах, а також напрямках сфери культури;

досвід участі в експертних радах, комісіях, журі тощо;

досвід оцінювання проєктів або програм у сфері культури та креативних індустрій, у тому числі книжкових проєктів;

володіння українською та англійською мовами;

бездоганну ділову репутацію.

Персональний склад Експертної ради затверджується наказом Інституту та оприлюднюється на офіційному вебсайті Інституту після завершення строку її повноважень.

7. Експертна рада діє у складі голови, заступника голови, членів Експертної ради.

8. Діловодство Експертної ради здійснює секретар відповідної Експертної ради, який не входить до її складу.

Секретарем Експертної ради є працівник Інституту, який призначається наказом Інституту.

9. Організація роботи Експертної ради.

Основною формою роботи Експертної ради є засідання (установчі, проміжні, підсумкові), які проводяться головою Експертної ради за необхідності.

Засідання Експертної ради може проводитись дистанційно у форматі відеоконференції.

Про дату, час, порядок проведення засідання та порядок денний члени Експертної ради мають бути поінформовані секретарем Експертної ради не пізніше ніж за три дні до дати його проведення.

На установчому засіданні Експертної ради повідомляється про її персональний склад, організацію та порядок роботи Експертної ради, механізм експертного оцінювання проєктів, а також обираються голова та заступник (заступники) голови Експертної ради з числа членів Експертної ради, що входять до її складу.

Засідання Експертної ради вважається правоможним, якщо на ньому присутні не менше 2/3 від її складу. Якщо розгляд питань неможливий у зв'язку з відсутністю необхідної кількості членів Експертної ради, голова Експертної ради переносить засідання на інший, визначений Експертною радою, день.

Регламент роботи Експертної ради затверджується на її засіданні.

На засіданні Експертної ради ведеться протокол, який складається протягом трьох робочих днів після його проведення.

Протокол підписують голова та секретар Експертної ради.

Голова Експертної ради підписує протокол засідання Експертної ради власноруч або за допомогою електронного підпису та передає його секретарю Експертної ради.

Член Експертної ради може викласти у письмовій формі свою окрему думку, що додається до протоколу засідання Експертної ради.

У разі необхідності Експертна рада може прийняти рішення про продовження своєї роботи наступного дня після дня засідання.

10. У разі виникнення потреби у прийнятті оперативного рішення з питань, що входять до компетенції Експертної ради, за ініціативи голови Експертної ради допускається прийняття рішення Експертною радою за результатами опитування членів Експертної ради, що відбувається через письмові запити (далі – запит) електронною поштою.

Секретар Експертної ради надсилає електронною поштою членам Експертної ради відповідний запит та супровідні матеріали до нього. У запиті зазначаються питання (порядок денний), що виносяться на розгляд Експертної ради, та період, протягом якого проводиться голосування членами Експертної ради.

Члени Експертної ради зобов'язані протягом визначеного періоду особисто прийняти рішення щодо питань, винесених на голосування, та надати відповідь електронною поштою про прийняте рішення у письмовій формі на ім'я голови Експертної ради.

За підсумками такого голосування секретар Експертної ради оформляє відповідний протокол, до якого додаються письмові рішення кожного з членів Експертної ради з питань, винесених на голосування.

Секретар Експертної ради надсилає електронною поштою членам Експертної ради протокол з додатками для ознайомлення.

11. Рішення Експертної ради приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів від кількості її членів.

У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови Експертної ради.

Члени Експертної ради не можуть передавати право голосу будь-якій іншій особі.

Після закінчення голосування голова Експертної ради оголошує його результати та рішення, прийняте(і) за результатами голосування.

12. Порядок проведення засідань (у тому числі дистанційних), зокрема порядок голосування електронною поштою, повинен забезпечувати:

можливість реалізації прав членів Експертної ради;

ідентифікацію особи, яка бере участь у засіданні Експертної ради;

встановлення та фіксацію результатів голосування стосовно кожного питання.

13. У разі заповнення документів в електронному форматі експерт підписує їх за допомогою електронного підпису та надсилає їх електронною поштою.

14. Організаційне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Експертної ради здійснює Інститут.

15. Голова Експертної ради:
формує порядок денний засідань Експертної ради;
веде засідання Експертної ради, забезпечує неупереджений і об'єктивний розгляд проєктів та інших питань порядку денного, ставить питання на голосування, оголошує його результати;
підписує протоколи засідань;
здійснює інші функції та повноваження, що випливають із покладених на Експертну раду завдань.

У разі відсутності голови Експертної ради його обов'язки виконує(ють) заступник(и) голови.

16. Секретар Експертної ради:
здійснює організаційне забезпечення засідань Експертної ради;
бере участь у засіданнях Експертної ради без права голосу;
готує інформаційні матеріали для розгляду на засіданнях Експертної ради;
інформує членів Експертної ради про дату, місце і час проведення засідання;
забезпечує ведення та оформлення протоколів засідань;
доводить рішення Експертної ради до відома директора Інституту;
забезпечує ведення документації, пов'язаної з роботою Експертної ради.

У разі відсутності секретаря Експертної ради його обов'язки виконує особа, уповноважена головою Експертної ради.

17. До завдань Експертної ради належать:
експертне оцінювання проєктів за критеріями та шкалою балів, що визначені цим Положенням;
надання рекомендацій Інституту щодо визначення переможців конкурсного відбору проєктів та включення відібраних за результатами експертного оцінювання проєктів до переліку проєктів, які підтримуються у рамках програми підтримки перекладів творів української літератури іншими мовами;
погодження рейтингового переліку проєктів.

18. Секретар Експертної ради складає перелік заявок, що відповідають вимогам, визначеним пунктами 7-9 Положення про програму підтримки перекладів творів української літератури іншими мовами та оголошенням про проведення конкурсного відбору проєктів щодо здійснення перекладів творів

української літератури іншими мовами, і надає його членам Експертної ради для розгляду.

19. Оцінювання (відбір) проєктів здійснюється за такими критеріями та шкалою оцінювання:

I. Літературна якість проєкту.

1. Значущість твору з урахуванням художньої якості тексту, ідеї, теми, суспільного резонансу:

0 балів - невідомий автор та/або невідомий твір та/або не було згадок в медіа та/або низька якість тексту;

1-2 бали - наявність автора та твору в медіа, але без суттєвого суспільного резонансу, прийнятна якість тексту;

3-4 бали - автор відомий, твір піднімає важливу тему, є деякий суспільний резонанс, якісний текст;

5 балів - автор визнаний, твір піднімає важливу тему та має глибоку ідею, високу якість тексту, великий суспільний резонанс.

2. Літературні відзнаки, отримані в Україні та за кордоном:

0 балів - відсутні;

1 бали - є українські відзнаки;

2 бали - є міжнародні (закордонні) відзнаки, та/або українські й міжнародні відзнаки

3. Наявність видань перекладів твору іншими мовами:

0 бал - твір перекладається вперше;

1 бали - 1 переклад;

2 бали - більше 1 перекладу.

II. Компетентність видавця.

4. Каталог видань, у тому числі перекладів, на сайті видавництва:

0 балів - немає доступу до переліку виданих книжок;

1 бал - каталог наявний та доступний для перегляду;

2 бали - в каталозі наявні переклади книг українських авторів.

5. Спроможність здійснення промоції видань перекладів:

0 балів - відсутні зразки попередніх кампаній;

1 бал - публікації в соціальних мережах;

2 бали - дописи про видання у соціальних мережах та прес-релізи чи огляди у медіа;

3 бали - презентації видань перекладів.

6. Спроможність здійснення дистрибуції виданого перекладу:

0 балів - не описана;

1 бал - вказано лише посилання на сайт видавництва, через який здійснюється розповсюдження видань;

2 бали - вказані партнери, які забезпечують розповсюдження видань через стаціонарні та/або інтернет книгарні в межах країни видання перекладу;

3 бали - вказані міжнародні інтернет-платформи, де можна придбати видання, такі як “Амазон”.

III. Компетентність перекладача (-чки).

7. Рівень володіння перекладача(-чки) мовою, якою буде здійснено переклад твору:

0 балів - не вказано;

1 бал - вивчав(-ла) мову, на яку буде здійснений переклад;

2 бали - носій мови.

8. Володіння перекладачем українською мовою:

0 балів - не вказано;

1 бал - вивчав(-ла) українську мову.

9. Наявність перекладацького досвіду, в тому числі з інших мов:

0 балів - відсутні;

1 бал - до 2 перекладів;

2 бали - до 5 перекладів;

3 бали - понад 5 перекладів.

10. Кількість виданих перекладів з української мови, створених перекладачем (-чкою):

0 балів - відсутні або немає інформації;

1 бал - до 2 перекладів;

2 бали - до 5 перекладів;

3 бали - понад 5 перекладів.

11. Наявність премій та відзнак перекладача(-чки)

0 балів - відсутні або немає інформації;

1 бал - 1 премія;

2 бали - від 2 премій і більше;

12. Додаткові критерії.

3 бали - видання творів української класики (до 1991 року);

3 бали - література авторів-військових, література на тему війни росії проти України, література на тему історії і культури України.

20. За результатами експертного оцінювання проєктів заповнюється індивідуальна експертна оціночна відомість за формою згідно з додатком 1 до цього Положення.

Члени Експертної ради підписують заповнені індивідуальні експертні оціночні відомості та надають (надсилають) секретарю Експертної ради.

21. Члени Експертної ради надають зауваження та пропозиції щодо обсягу витрат, які відшкодовуються Інститутом на виконання проєкту (далі – витрати), і зазначають відповідну інформацію в індивідуальній експертній оціночній відомості.

У разі виявлення завищення обсягу витрат Експертна рада надає рекомендації щодо його перегляду у бік зменшення та своїм рішенням визначає, що Інститут під час укладення договору з видавцем має врахувати відповідні рекомендації Експертної ради.

22. На підставі індивідуальних експертних оціночних відомостей секретар Експертної ради обраховує середній бал кожного проєкту шляхом ділення загальної суми балів, що отримав проєкт, на кількість виставлених оцінок експертами та формує перелік проєктів у порядку зменшення кількості отриманих балів (далі - рейтинг проєктів) за формою згідно з додатком 2 до цього Положення, в якому також визначається мінімальний прохідний бал проєктів.

Мінімальний прохідний бал проєктів визначається на засіданні Експертної ради з урахуванням найбільших середніх балів (за рішенням експертів) в межах обсягу асигнувань, передбачених на реалізацію проєктів в межах програми.

Рейтинг проєктів погоджується на засіданні Експертної ради, підписується головою та секретарем Експертної ради і додається до протоколу засідання Експертної ради.

Секретар Експертної ради на підставі рейтингу проєктів формує перелік проєктів, які підтримуються у рамках програми (далі - перелік проєктів), із зазначенням суми витрат, що відшкодовується Інститутом видавцю, та подає на затвердження директору Інституту.

23. Члени Експертної ради у своїй роботі дотримуються принципу уникнення конфлікту інтересів. У разі наявності у члена Експертної ради конфлікту інтересів щодо проєкту/проєктів, який/які він має оцінити, він повідомляє про це секретарю Експертної ради і не оцінює такий/такі проєкт/проєкти.

24. Члени Експертної ради зобов'язані:

- проводити оцінювання проєктів самостійно;
- особисто брати участь у засіданнях;
- дотримуватися принципів сумлінності й об'єктивності при оцінюванні та відборі проєктів та бути неупередженими у прийнятті рішень;
- дотримуватися принципу конфіденційності, зокрема не розголошувати інформацію, що стала відома під час оцінювання та відбору проєктів;
- не втручатися у проведення оцінювання проєктів іншими членами Експертної ради;
- не допускати конфлікту інтересів під час оцінювання та відбору проєктів;
- до початку розгляду питання порядку денного, що стосується наявного конфлікту інтересів, повідомити письмово про наявність конфлікту інтересів.

25. Члени Експертної ради мають право:

- ознайомлюватись з інформацією та матеріалами з питань, що належать до компетенції Експертної ради;
- висловлювати свої думки, пропозиції, зауваження з питань, що розглядаються на засіданнях Експертної ради.

26. Строк повноважень Експертної ради з відбору проєктів становить 2 (два) роки.

У разі необхідності до складу Експертної ради протягом строку її

повноважень можуть вноситися зміни та доповнення шляхом проведення

додаткового добору кандидатів до складу Експертних рад відповідно до вимог Порядку.

Після закінчення визначеного строку повноважень членів Експертної ради повноваження припиняються автоматично та новий персональний склад експертної ради формується шляхом оголошення нового конкурсного добору згідно з Порядком.

Члени Експертних рад, які брали участь у роботі попередньої Експертної ради, мають право брати участь у конкурсному доборі експертів до нового складу Експертної ради.

27. Повноваження члена Експертної ради можуть бути достроково припинені у разі:

подання членом Експертної ради заяви про вихід зі складу Експертної ради за власним бажанням;

встановлення наявного конфлікту інтересів, про який член Експертної ради не повідомив заздалегідь (у порядку, визначеному цим Положенням);

набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо члена Експертної ради;

набрання законної сили рішенням суду про визнання члена Експертної ради обмежено дієздатним чи недієздатним;

відсутності на засіданнях Експертної ради, крім випадків, коли причина відсутності зумовлена лікуванням, перебуванням у відпустці, перебуванням у відрядженні, що підтверджено відповідними документами;

смерті члена Експертної ради;

через інші обставини, що унеможливають виконання членом Експертної ради його обов'язків.

Пропозиції про дострокове припинення повноважень члена Експертної ради подаються директору Інституту головою Експертної ради (у разі його відсутності – заступником голови Експертної ради).

28. Члени Експертної ради виконують свої повноваження на громадських засадах.

Заступник начальника
відділу міжнародної співпраці

Б. КИРИЧЕНКО

Додаток 1
до Положення про Експертну раду з
відбору проєктів щодо перекладу творів
української літератури іншими мовами

Індивідуальна експертна оціночна відомість

_____ (прізвище та ім'я експерта)

№ зп	Рестраційний проєкт	Літературний твір		Учасник конкурсного відбору			Перекладач		Повна вартість проєкту	Бюджет	Комітет	ШІБ експерта											Середня оцінка за проєкт	Для комітету						
		Назва твору, який перекладається	Українська назва твору	Назва перекладача	Параметри твору	Назва твору, який перекладається	Прізвище та ім'я перекладача	CV				Загальна сума витрат, яку мають бути використані	К1	К2	К3	К4	К5	К6	К7	К8	К9	К10			К11	Загальна сума балів				
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32

Член Експертної ради _____ (Прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Прізвище Секретаря Експертної ради _____ (Прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

« _____ 20__ р.

Додаток 2
до Положення про Експертну раду
з відбору проєктів щодо перекладу
творів української літератури іншими
мовами

Рейтинг проєктів

№ проєкту	Літературний твір			Учасник конкурсного відбору			Перекладач			Повна вартість проєкту	Загальна сума витрат, що мають бути відшкодовані Інститутом	Додатково	Прізвище та ім'я члена Експертної ради №1	Прізвище та ім'я члена Експертної ради №2	Середній бал проєкту
	Прізвище та ім'я автора	Назва твору, який перекладається	Літературний жанр	Назва видавництва/видавця	Країна	Вебсайт або соцмережі, каталог видавництва	Прізвище та ім'я перекладача	Мова перекладу	CV						
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2															

Голова Експертної ради _____ (Прізвище та ініціали)
(Підпис)

Секретар Експертної ради _____ (Прізвище та ініціали)
(Підпис)

« _____ » 20__ р